

31.01.2024

REFERAT FRA MEDLEMSMØTE 30. JANUAR 2024

Møtetid og -sted: 23.01.24 kl 18.30 Quality Strand Hotel

Til stede: 16 medlemmer og gjest Randi Balke Hveem

Møteleder: President Heidi Videhi Røsdal

Hovedtema: Bærekraft. Hvor står næringslivet i Innlandet? v/ Torunn Linneberg fra Innovasjon Norge.

Heidi ønsket velkommen.

Denne uka har Torbjørn Skogsrød bursdag.

3-minuttersinnlegget var ved Odd Magne. Han framførte en ode med utgangspunkt i Machiavelli., men landet et helt annet sted.

Torunn Linneberg fikk så ordet: Klimagassutslipp kan beregnes på to måter: enten ved at man måler hva som slippes ut innenlands, eller ved at man i tillegg tar med det som følger med import fra andre land. Etter den første metoden ligger vi pr hode bak USA, Russland, Kina, Polen og Tyskland, men over snittet i EU. Etter den andre nærmer vi oss USA-nivå. Vi har signert Parisavtalen som har som mål en temperaturøkning på bare 1,5 grader i forhold til førindustrielt nivå. Norske utslipp skal ned 55% i forhold til 1990. Norge ligger svært dårlig an, og det er fare for at toget har gått for verdens 1,5 gradersmål .

Norge har forholdsmessig flest klimaskeptikere i Europa. Miljøorganisasjonene tapte nylig en sak i Høyesterett om åpning av tre nye oljefelt. Førrige uke vant de imidlertid i Oslo Tingrett da Staten ikke har utredet tilstrekkelig hvilke globale konsekvenser de nye feltene vil få. Staten anker trolig. Statens motstand mot oljekutt skyldes nok de enorme oljeinntektene, enda det er overveldende evidens for at situasjonen er alvorlig. Også vårt overforbruk av naturressurser er farlig. Om hele verden brukte like mye ressurser som oss, ville vi trenge 3,5 kloder.

Norge er jumbo i Europa på sirkulærøkonomi. Mens Nederland resirkulerer 24%, resirkulerer vi 2,4%. Men gjenbruk er neste alltid økonomisk lønnsomt. 80% av et produkts miljøavtrykk bestemmes i designfasen, der for må innsatsen settes inn her. Nest mest miljøvennlig er ombruk, deretter materialgjenvinning, så brenning, og til sist kasting på dynga.

EU er verdensledende i klimakutt og resirkulasjon, og har mål om bærekraftbalanse innen 2050. De har utviklet en såkalt taksonomi, et verktøy eller prosedyre for å nå målet. Banker og finansinstitusjoner er lovpålagt å forvalte og bruke denne. Elementer i taksonomien er 1) et klassifiseringsystem for bærekraftige aktiviteter 2) den definerer hva som er «grønt», 3) gir terskelverdier for hva som er «grønt» nok 4) tiltaket/ produktet må ikke skade øvrige miljømål 5) må ivareta ansvarlig næringsliv, 6) tiltak må beskrives og beregnes i konkrete tall.

EU har også vedtatt en lov som skal sikre 1) åpenhet, 2) sammenlignbarhet mellom produkter, 3) ansvarlighet for kvalitet 4) rettfærdig konkurranse.

Gjennom EØS-avtalen henger vi på slep. Hva betyr dette for Innlandet? Taksonomien gjelder foreløpig bedrifter på over 500 arbeidstakere. Men disse må rapportere bakover i kjeden, så derfor blir også små og mellomstore bedrifter berørt. Foreløpig gjelder taksonomien 1) landbruk og skogbruk, 2) eiendom, bygg/anlegg 3) info og kommunikasjonsteknologi, 4) transport og lagring, 5) elektrisitet, gass, varmtvann 5) industri 6) vann og avløp.

Byggebransjen kan tjene som eksempel: Markedet etterspør bærekraftige løsninger. Det offentlige stiller krav til entreprenører med hensyn til materialbruk og utslipp på byggeplassen. Altså tvinges leverandørene til å jobbe bærekraftig. Alle vet at betongproduksjon gir store utslipp. Men vi trenger betong. Det finnes metoder for å minske disse utslippene. Vi kan også bruke trematerialer. Hunton lager isolasjonsmateriale av gjenbrukt tre. Hunton lager også en erstatning for torv for grønnsakdyrking ut av trematerialer.

Andre eksempler fra innlandet er:

Forestia vil rense returtre.

SirkTre skal sørge for at returtre ombrukes i byggeprosjekter og inngår som råstoff i dagens treindustri.

Kotormøbler og inventar samles inn, fikses og ombrukes.

Gudbrandsdalens Uldvarefabrik renser avløpsvann. Det renner ut med forhøyet temperatur, som så kan brukes til oppvarming.

Torunn Linneberg fikk et spørsmål: Våre utslipp øker fordi vi produserer gass som selges til Tyskland, som bruker den som erstatning for brunkull. Tyskland får ros fordi deres utslipp da går ned, mens vi får tyn fordi vi øker våre utslipp. Svaret var at måleprinsippene er under utvikling.

Referent: Ola Rongen